

STOPINJICE

GLASILO ZAVODA »MIHA PINTER«
DOBRNA

5

Spet je leto naokrog, spet so tu počitnice. Da bi imeli tudi v toplih, sončnih dneh kaj početi, smo izdali Stopinjice, v katerih smo zbrali nevsakdanje dogodke iz našega vsakdana.

Veliko prijetnega in zabavnega branja!

STOPINJICE

GLASILO ZAVODA »MIHA PINTER«
DOBRNA

Prispevke zbrala in uredila Bojana Lipičnik

Izdali v tajništvu Zavoda Miha Pinter Dobrna, 150 izvodov

Dobrna, junij 1993

V S E B I N A

NAŠI OTROCI	Draga Založnik	str. 3
POMEN IGRE ZA RAZVOJ OTROKOVE OSEBNOSTI	Jožica Grubelnik	str. 4
IGRA, RAZISKOVANJE, ZAPOSILITEV	Jolanda Memon	str. 5
CIVILNO SLUŽENJE VOJAŠKEGA ROKA V ZAVODU ZA USPOSABLJANJE	Irena Artank	str. 7
PISMO	Marija	str. 8
POHOD NA PAŠKI KOZJAK	Čerenak Andreja, Jani Strlekar	str. 9
S ŠKARJAMI SE DA NAREEDITI MARSIKAJ	Mojca Kačičnik	str. 10
PRVA LIKOVNA KOLONIJA	Mojca Kuzman	str. 11
DNEVI NA PROSTEM	Lojzi Senica	str. 13
IZOBRAŽEVANJE - TAKO IN DRUGAČE	Irena Artank	str. 14
IZLET V JAMO PEKEL IN NA LETALIŠČE	Vanja Hribršek, Jožica Založnik	str. 15
IGRALA BI ...	Irena Artank	str. 16
KONJ - MOJA NAJLJUBŠA ŽIVAL	Breda Hohler	str. 17
TEŽKO PRIČAKOVANI DAN	Lilijana Felicijan	str. 18
PRI NAS SE JE ZGODILO ...	Mojca Kačičnik	str. 19
PRIDRUŽILI SMO SE SVETU ZMAGOVALCEV	Rožič Danica	str. 20
IZLET V MESTO	Gojenci skupine 3.A in tov. Betka	str. 23
DRUGA A	II. A	str. 25
PRI NAS SE JE ZGODILO ...	Bojana Lipičnik	str. 26
NAŠ BONEK	Draga Založnik	str. 27

NAŠI OTROCI

Naši otroci so korenjaki,
v delih so svojih
pravi junaki.

Ivan bi rad
prašiča zaklal,
če bi mu ga le kdo dal.

Bonek bi stekla drobilec
dober bil,
če bi le to delo kje dobil.

Dušanu ni treba dati orodja v rokò
vse lepo popravi,
vi še ne veste kako!

Lojzi prinese novico
v minuti
kot da imel bi peruti.

Mateja bi lahko pletilja bila,
če ji ne bi
šivanka ušla.

Branko se dobro na smeti spozna,
čez okno jih meče,
ker je daleč do kontejnerja.

Še in še bi lahko govorili
kaj znajo in kako velike
so njihove želje,
neskončne kot širno morje!

Draga Založnik

POMEN IGRE ZA RAZVOJ OTROKOVE OSEBNOSTI

Igra je sestavni del otrokovega življenja. Je najbolj naravna oblika otrokove aktivnosti in najbolj primerna otrokovi naravi. Je svobodna spontana dejavnost, ki poteka po notranji nujnosti, za otroka pa pomeni delo in sprostitvev. Igra zagotavlja povezavo in enotnost med telesnim, umskim, čustvenim in socialnim razvojem.

Z igro razvija otrok svoje funkcije, sposobnosti in si pridobiva izkustvo. Otrok si pridobiva izkušnje o predmetih tako, da jih opazuje, prijema, prelaga, sestavlja itd. Tako lahko odkrije, v čem so si predmeti podobni, se razlikujejo. Ob tem se razvijajo sposobnosti zaznavanja, sposobnosti sklepanja, presojanja odnosov v prostoru itn.

Za razvoj sposobnosti so potrebni ustrezni vplivi okolja in lastna aktivnost otroka. V igri lahko dobi ta aktivnost najprimernejši izraz. Igra je za otroka privlačna in ga vzpodbuja k aktivnosti ter mu omogoča, da svoje zmožnosti do kraja razvije.

Igro otrok intenzivno doživlja. Dela vztrajno, se veseli dosežkov, je zadovoljen, dosega pohvale. S tem se mu krepi samozavest, motivacija se nadaljno udejstvovanje.

V igri otrok sprošča in razvija svoja čustva (vedno doživlja nek odnos do različnih dejavnosti, do vsebin igre in do oseb v skupini). Čustveno obarvani motivi pa imajo največjo moč. V družabnih igrah se razvijajo socialna čustva (simpatija, naklonjenost, obzirnost, požrtvalnost itn.). Otrok se uči obvladovati samega sebe, nauči se upoštevati druge in podrežati skupini. Če se otrok igra sam, omejuje svoje čustveno življenje, to pa ne pomeni, da moramo povsod uveljavljati skupinsko igro.

Otrok v igri uresničuje svoje želje, ki jih v stvarnosti ne more uresničiti. V otroških željah se večkrat izraža težnja biti takšen kot odrasli in delati tako kot odrasli. Ker so otrokove dejanske zmožnosti omejene, najde izhod v igri s pomočjo domišljije. Odrasli lahko v vlogo, ki jo otrok posnema v igri spretno in primerno vnašajo dejavnosti, ki spreminjajo otrokov odnos, njegove motive in želje.

V igri se zrcalijo otrokove zmožnosti, čustva, težave, strah, napetosti itd., zato je igra sredstvo za spoznavanje otroka in terapevtsko sredstvo. Za spoznavanje otroka se uporabljajo standardizirane igralne situacije (Sceno-test, World-test), v katerih izurjeni opazovalec dobi vpogled v strukturo in dinamiko otrokove osebnosti. V igri otrok sprošča notranje zavore, da se lahko pomiči. V igri se sproščajo tudi podzavestne tendence. V igralni situaciji dobi terapevt vpogled v vzroke otrokovih težav, ki so često izven otroka. Učinki terapije so uspešni, če se odpravijo vzroki motenj.

Na osnovi otrokove igre lahko sklepamo na stopnjo njegovega intelektualnega razvoja. Obstoja namreč povezanost med otrokovim

intektualnim razvojem in način njegove igre. Z razvojem otroka se stopnjuje sestavljenost njegove igre, enostavna igra pa zavzema vedno manj časa. Z igro lahko v obdobju, ko je živčni sistem otroka še plastični, razvijamo otrokove zmnožnosti.

Otroku moramo omogočiti igro primerno njegovi starosti in razvoju. V nasprotnem pri meru se kmalu pokažejo kvarne posledice ne samo v razvoju sposobnosti, ampak je oviran celotni osebnostni razvoj. Otrok je čestveno preobčustljiv, razburljiv, agresiven.

Zanimanje za igro in vztrajnost pa včasih popustita. To je pri različnih boleznih. Tudi v otroku z motnjami v telesnem in duševnem razvoju se večkrat pojavljajo različni problemi. Pogosto zasledimo malo zanimanja za igro. Igro zamenja stereotipno in enolično ukvarjanje s predmetom, pojavlja se fiksacija na določene predmete in neustrezna raba predmetov igre. Večji je tudi interes za igrače, ki so iz enega elementa ali za igrače, ki se lahko "pasivno" uživajo (navijanje). Posebne težave so pri igrah brez soigralca. Zato je pri mlajšem otroku nujno potreben partner, ki se aktivno vključuje v igro z umerjanjem in vzpodbujanjem otroka.

Usposabljanje otrok z motnjami v razvoju za samostojno igro, ki se kaže v svobodni igri, je dolgotrajen proces, za katerega je potrebno oblikovati ustrezne predpogoje.

Če želimo otroka bolje spoznati skozi igro, ga vzgajati z igro in vzpodbujati njegov razvoj, moramo poznati otrokovo igro in razvoj otrokove igralne dejavnosti.

Jožica Grubelnik, dipl.psiholog

IGRA, RAZISKOVANJE, ZAPOSILITEV

Igra je lahko aktivno iskanje, spoznavanje in raziskovanje. Tudi otroci potrebujejo nekaj novega, drugačnega.

V krožku za sušenje rastlin smo sušili posamezne dele ali rastline v celoti. Člani našega krožka so: Tinca, Lili, Lojzi, Iztok, Marjan, Niko, Boštjan in Robi.

Stiskalnice za herbarij nismo imeli, uporabili smo stare, debele neuporabne knjige. Vsak je imel svojo, vanjo smo z nežnostjo vlagali kar smo nabrali na sprehodu. Še nežnejši in pazlivejši

pa smo morali biti, ko se je rastlina posušila. Vzeli smo jo ven in zalepili na list papirja. Tisti, ki znajo pisati, so sami napisali ime rastline, tistim, ki niso zmogli, sem pomagala. Vsakdo pa je povedal, kako se imenuje ali kje raste.

Naredili smo nekaj skupnih izdelkov: jesen v čudovitih barvah, sliko posrebranih listov za Novo leto, pokrajinsko sliko, ribe, fazane, čestitke za praznik mamic in velike noči.

Tudi estetsko smo se obogatili: spoznavali smo čudovite barve jeseni, skrbeli za lep izgled izdelkov, razstavljenega prostora. Razvijali smo fantazijo s sestavljanjem listov v različne živali in pokrajino.

Naš odnos do žive narave smo poizkušali spremeniti tako, da smo se dogovorili, da utrgamo cvetico z določenim namenom in primerno količino.

Zelo rada se spomnim prvega sprehoda in nabiranja rožice, ki nam bo vseč. Seveda smo utrgali samo eno ali dve. Za sušenje pa smo prinesli ali žlomljeno ali nič - izgubila se je. Rešila sem težavo - imela sem nabrane rožice, za vsakega eno. V knjigo so jih uspeli spraviti. Tako je bilo samo prvič, pozneje smo morali paziti.

Tudi staršem priporočam, da s svojim otrokom utrgate kaj lepega, poznanega in posušite. Če nimate debele stare knjige lahko uporabite časopisni papir in ga obtežite. V zimskem času se boste lahko ob gledanju posušenih rastlin spominjali različnih dogodkov. Za otroka bo to nova igra z Vami. Vaš otrok pa bo bogatil svoja spoznanja.

Jolanda Memon

CIVILNO SLUŽENJE VOJAŠKEGA ROKA V ZAVODU
ZA USPOSABLJANJE

Možnost civilnega služenja vojaškega roka smo v zavodu sprejeli in se že med prvimi potegovali za vključitev mladih, ki uveljavljajo pravico do ugovora vesti. Po programu in s pogodbo je bilo za civilnike načrtovano neposredno delo z otroki: nega, varovanje, spremljanje na ekskurzije, v bazen, na letovanje, pomoč pri usposabljanju ...

V zavodu je sedaj "na dolžnosti" že drugi fant. Za otroke z motnjo v duševnem razvoju je učenje socialnih odnosov najbolj učinkovito v življenjskih situacijah - bogatih s srečanji in stiki s čim večjim številom ljudi različnih starosti, obeh spolov.

V institucijah je obravnava praviloma v domeni ženskih poklicev. Zato je toliko bolj zaželeno sodelovanje moških pri negi in vođenju otrok. To je "normalizacija" pomoči, kot je pričakovana in samoumevna v družini.

Nova mlada sodelavca sta otroke v hipu osvojila. Njuna prožnost, naklonjenost do otrok je izzvala živahna čustvena odzivanja. Pri odraščajočih mladostnikih sta že kar idealizirana.

Čeprav je bilo njuno srečanje z drugačnimi otroki obema prva izkušnja sta se v življenje otrok v ustanovi presenetljivo naglo vživela. Pri ravnanju z otroki sta priročna kot le kaj, defektologinje pa še posebej pohvalijo tankočutno sprejemanje navodil in dobro voljo s katero se lotevata slednje naloge, ki je v zvezi z otroki.

Oba civilista zatrjujeta, da se med otroki in v kolektivu dobro počutita. Kot zreli mladi osebnosti doživljata še eno življenjsko izkušnjo. Njuno odločitev sprejemamo tako, da sta o smotrnosti le-te potrjena.

Civilno služenje je vzpodbudna novost, ki jo kaže širiti, saj že na samem začetku dobiva potrditev iz prakse. Naša izkušnja je že pozitivna za kar sta zaslužna prav mladeniča, ki sta namesto vojaškega urjenja izbrala delo z otroki, ki potrebujejo dodatno pomoč.

PISMO

Jani, zelo si mi všeč.

Pobliži me v sobo.

Rada bi s tabo poslušala besete.

Šla bi rada s teboj v disco.

Uh, kako si „šiban“.

Zelo sem vesela, da greš
z nami na morje.

Vidiva se na morju.

Pozdrav Marija

POHOD NA PAŠKI KOZJAK

Končna postaja z avtomobilom. Hitro se izkrcamo in si oprtamo nahrbtnike. Čaka nas približno uro in pol hoda do Špika (vrh 1068). Čas hitro teče, vsi smo dobre volje. Še malo in prispeli bomo do planinskega doma (960 m). Tam si iz nahrbtnikov vzamemo sendvič in nalijemo topel čaj. Sošolcem in tovarišicam napišemo še kartico, potem pa naprej do Špika. Oh, sneg! Kepe "šibajo" vse povprek. Janezu spodrne in pade, čezenj se "zvali" še Lili. To je bilo smeha.

Na vrhu se še odpočijemo, naredimo še nekaj posnetkov s fotoaparatom, potem pa nazaj v dolino. Sonce še vedno prijetno greje, mi pa smo prijetno utrujeni in zadovoljni.

Upamo, da bo možnosti za take izlete še več!!!

Čerenak Andreja

Jani Strlekar

S ŠKARJAMI SE DA NAREDITI MARSIKAJ

Bil je ponedeljek, tega se prav dobro spominjam. Imeli smo delovno vzgojo.

Učili smo se uporabe škarij, zarezovanja v papir, sposobnejši pa so izdelali vlak iz papirja. Eden takšnih je bil mali Dejan. Samostojno je naredil železniške tire, vagone in lokomotivo. Skupaj sva vse prilepila na podlogo. Ob tem, ko sem sama opravila majhne popravke in napisala čigav je izdelek, se je Dejan malo poigral s škarkami. Rsk, rsk in šop mojih las je obležal na mizi. Presenečeno sem se zazrla v Dejana, on pa se mi je navihano smejal. Le kaj naj mu rečem? Malo pridige sem mu že pripravila: "Že res Dejan, da si izrazil željo, da boš frizer, pa kar takole res ne moreš striči!" "A da ne smem?" me še vedno z nasmehom na ustnicah sprašuje Dejan. Sama pa se že napotim proti ogledalu. "O joj, ravno na vrhu glave si me ostrigel!" Šop las veselo bode v nebo in me prepričuje o Dejanovih frizerskih sposobnostih.

Tudi sedaj, ko sem napisala ta članek, lasje še vedno navihano in strumno stojijo "navzgor" in zaradi tega so večkrat predmet začudenja. In če me ogovori frizerka, ji prav lepo odvrnem, da je to sedaj v modi, ona bi to že morala vedeti glede na njen poklic.

Z Dejanom se še večkrat spomniva najine "dogodivščine" in se ob njej prav veselo nasmejeva.

Mojca Kačičnik

PRVA LIKOVNA KOLONIJA

Pravijo: "Kdor poje zlo ne misli", jaz pa bi dodala: "Kdor riše vse lèpo vidi".

Tam pod mogočnimi vrhovi Pece, Raduhe, Oljševe leži ob rečici Meži prijazna Črna na Koroškem. Tu so ljudje, ki znajo ceniti lepoto svojega kraja, ki gledajo nanj z dušo in zato ni čudno, da se je prav pri njih porodila ideja, da bi se srečali duševno prizadeti otroci in se združili v likovnem izražanju.

Iz vseh koncev Slovenije smo pripotovali in se z nekoliko tesnobnimi občutki zbrali v telovadnici Zavoda za delovno usposabljanje Črna. Po prvih sprostitevnih vajah ob glasbi, predstavitvi in izredno prisrčnemu kontaktu z voditelji te kolonije, je bila tesnoba premagana. Tako kot vselej pa so za prijeten občutek poskrbeli naši otroci s svojo odkritostjo in sproščenostjo. Polni radovednosti so se povsem prepustili voditi in za delo zelo resno zgrabiti.

Najlepši in najbolj ustvarjalni del kolonije pa je potekal naslednji dan v Koprivni na nadmorski višini 1073 m. Tu so se nam pridružili umetniki slikarji in kiparji iz Koroške regije. Ta lepota narave prevzame že navadno oko, kaj šele slikarjevo. Vsi smo utihnili, si ogledovali okolico in se sprašvali kaj naj rišemo: to čudovito drevo; ta stari kozolec; oddaljeno kmetijo na jasi sredi gozda; te planine, ki kar tekmujejo katera bo višja, bolj vidna; te kapelice ali cerkev. Za našega Lojzija odločitev ni bila težka, čeprav me je najprej "hecal" da bo on narisal kar Izletnikov avtobus. Izbral si je cerkev z vsemi svojimi detajli. Lotil se je zelo natančnega skiciranja s svinčnikom, potem pa pričel barvati s tempera barvami. Slikar mu je barve pomešal, sicer pa se mu Lojzi ni pustil voditi. Delal je po svoje. Vmes je šel na ogled drugih izdelkov in jih občudoval. Potem se je vrnil in za hip ga je obšla želja, da bi risal planine. Ob vzpodbudah je nadaljeval svoj izdelek. Po dveh urah risanja je ves ponosen odnesel svojo sliko na razstavno mesto. Z njo je bil zadovoljen. Druga naša udeleženka je bila Irenca, ki je ves čas nanašala barve na risalni list. Vmes se je sprehodila po travniku in si vzela čas za malico. Lojzi se je po ogledu ostalih ustvarjalcev in njihovih izdelkov takoj vključil v skupino, ki je obdelovala glino. Ni se pustil voditi. Sam je izdelal obraz in glavo psa. Na oba izdelka se je podpisal s črkami, ki jih je oblikoval iz gline. Na drugem mestu se je pričelo portretiranje in tudi tu se je priključil. Izbral si je enega od slikarjev.

Celodnevno delovno vzdušje smo zvečer prekinili ob tabornem ognju. Ob zvokih harmonike smo pozabili na utrujenost.

Naslednji dan smo se kot mravljice razlezli po asfaltu in risali, medtem, ko so nekateri pripravljali razstavo. Še po prašnem avtomobilu so risali prstki. Saj bomo risali naprej še doma, smo nekateri ustavljali otroke. Saj res, domov moramo, smo se zavedli, ko smo na razstavi iskali in pobirali svoje izdelke. Topel stisk roke novemu prijatelju in obljuba, da bomo še prišli.

Sijoče oči otrok in zadovoljni pogledi njihovih mentorjev so najboljši dokaz, kako plemenito delo so opravili organizatorji te kolonije.

Mojca Kuzman

DNEVI NA PROSTEM

Bil sem na likovni koloniji
v Ĺmni na Koroškem.

Bilo mi je lepo. Tri dni sem risal,
slikal in modeliral iz gline.

Vse moje izdelke sem prinesel v
razvod. Za darilo in za
spomin sem dobil majico in kopo.

Lojze Lenica
J.A.

IZOBRAŽEVANJE - TAKO IN DRUGAČE

Za defektologe v organizacijah za usposabljanje otrok z motnjami v duševnem razvoju je bilo v zadnjih letih organiziranih veliko seminarjev z izbranimi vsebinami. Tako se je Zavod za šolstvo republike Slovenije - posebej še oddelek za organizacije za usposabljanje - odzval z občutkom za potrebe otrok in stroke.

Organizacija dela v zavodih pa nam žal dopušča, da na usposabljanje hkrati lahko vključimo le 2 - 3 pedagoške delavce. Da bi vsaj del bogatih vsebin iz ponudbe mogli zagotoviti večjemu številu sodelavk v zavodu, smo v minulem letu izpeljali tri seminarje v hiši ob terminih, ko je bilo možno vključiti čim več učiteljic, varuhinj in medicinskega kadra. Seminarje so vodili priznani strokovnjaki s sodobnim pristopom, in so na razgiban način povezovali teoretske osnove s praktičnimi preiskusi v delavnicah.

Spreminjajoče se podajanje naredi vsebine privlačnejše in pospešujejo pozitivna osebna stališča do novega. Le-to pa vpliva na težnje strokovnih delavk da čimveč novih spoznanj žele vnesti v vsakodnevno delo.

V zadnji seminar (Lutka, kot vzgojni pripomoček v usposabljanju) smo uvedli še dodatno vzpodbudno novost. V telovadnico, ki smo jo spremenili v veliko učilnico - delavnico smo sedli "k pouku" skupaj otroci, učiteljice in varuhinje. Že začetek seminarja je voditeljica prof. g. Dora Gobec pospremila z navdušenim vzklikom: "Toliko, samih mladih!"

Saj, tudi sicer mlado povprečje kadra so otroci še dodatno znižali. Pričakujoče vzdušje v pripravah na delo je bilo videti nadvse življensko in naravno. Tako se je razvijalo tudi nadaljnje skupno ustvarjanje. Sproščen, živahen vrvež, presenetljive pobude, izvirne rešitve - je najkrajši posnetek delovnega utripa. Samozavest otrok je rasla ob primerjavi svojih izdelkov z izdelkom odraslih ...!

Izdelati lutko, dati ji življenje, značaj, čustva in izraziti z njo določeno sporočilo je bil eden osnovnih smotrov seminarja. Za večjo učinkovitost in prepričljivost je bilo dovoljeno smelo kombiniranje materialov in barv, širokopotezno označevanje delov za simbolizacijo določene lastnosti lutke. Zaželjeno in pohvaljeno je bilo poudarjanje in celo pretiravanje v zvočnih spremljavah in dramatizaciji.

Z izdelanimi lutkami smo nato "igrali" - se vživljali vanje in iskali možne načine, da bi bili preko njih razumljeni, sprejeti ... Raziskovali smo tako na eni od poti do odkrivanja sveta otrokovega doživljanja.

Dobili smo potrditev, kot že večkrat, da je vredno vedno znova iskati v otrokih tisto, s čemer se more izraziti, se potrjevati in doživljati sebe v pozitivni luči. Znova smo doživeli kako vredna naložba je zaupanje v otroka. Če jim le dovolimo in jim znamo pomagati, smemo računati na prijetno presenečenje. Le ta pa so vendar najbolj človeku prijazna vzpodbuda.

IRENA ARTANK

IZLET V JAMO PEKEL IN NA LETALIŠČE

Že dopoldan smo se "spokali" v dva avtomobila, seveda nismo pozabili hrane in pijače in se odpeljali. Smer - Jama Pekel. Ker nismo bili edini izletniki, smo odšli na enourni sprehod, ker bi drugače predolgo čakali na vrsto. V jami je bilo kaj videti in doživeti. Strah se je mešal z radovednostjo ... Na koncu smo bili pač veseli sonca, ki ga v jami ni. Po obilni malici smo se odpravili na letališče. Ker pa je Niko Žgank ugotovil, da so mu ceste in kraji znani, nas je lepo vodil še k sebi domov. Obisk na domu smo združili še s temo, si ogledali domače živali, spravilo sena ... Ker je ura hitro bežala, smo pač morali nadaljevati do Levca. Nekaj časa smo opazovali letala na nebu in zemlji, se zopet malo podložili, poslikali, natekali, načvekali ... Skratka, dan je prehitro minil, mi pa smo se srečni vrnili iz tega lepega in poučnega izleta.

Vanja Hribršek

Založnik Jožica

V zavodu odrašča deklica. Muhasta - kot aprilsko vreme in občutljiva, kot le zna biti pubertetnica. Pa ni vselej tako. Ko deklič sede h klavirju in pohiti s prsti po tipkah - se vsa spremeni. Njen obraz se sprosti v zadovoljno zamaknjenost, nobena druga stvar je več ne vznemirja in ne moti. Ona igra, igra ...!

Da ima izjemen posluh smo kar kmalu ugotovili. Čeprav ne poje in se ne nauči besedila ima v glavic "zapisano" množico melodij, ki se jih je eno za drugo z veliko vztrajnostjo naučila zaigrati najprej z enim prstom in nato obojerno.

Vid ima močno okvarjen - zato poteka učenje tako, da se ji zapoje nekoliko taktov (večkrat), se le te poveže v del melodije; hkrati pa se določi tudi uporaba prstov za posamezne tipke. Nato sledi vaja delov melodije z eno roko. Ko je osnovna melodija pravilno zaigrana se priključi še spremljava z izbranimi akordi.

Način spremljave v dvo-, tro- in štiričetrtinskem taktu je postal že kar rutina in sedaj preizkuša že tudi druge kombinacije.

Na doseženi stopnji obvladovanja tehnike se uvaja tudi dinamika igre - glede na vsebino pesmice.

Zelo disciplinirana učenka je naša Renata - in ambiciozna! Urnik vadbe je neprenosljiva obveza - zato je prava huda ura, če je vajo treba preložiti na naslednji dan. Naravnost terja zahtevnejše naloge. Hoče se naučiti "eno res težko"! Pa sva začeli z učenjem zna-nega napeva - Verdijeve opere.

Posebna potrditev pomeni Renati možnost igranja v skupinah, kamor jo občasno povabijo razredničarke k pouku glasbe. Naučila se je ves repertoar - okoli 60 jih je - otroških šolskih pesmic, ki jih pojejo od malih otrok do večjih. Zelo rada zaigra priložnostnim obiskovalcem in njena igra je nepogrešljiva na vseh proslavah.

V svojem svetu glasbenega poustvarjanja je Renata tako zadovoljna, da bi se najraje kar odtegnila drugim dejavnostim. Zato je potrebno njeno afiniteto previdno voditi tudi k ostalim področjem usposabljanja. Pozitivno motivacijo je potrebno usmerjati tudi k izpolnjevanju vrste zahtev, ki zadevajo osebno urejenost, odgovornost v mejah razumevanja in zavestno preraščanje negativnih vedenjskih vzorcev. Načrtno je torej potrebno v bogato doživljanje glasbe vnesti tudi druge vrednote.

Prijetno popestri Renatino igranje prenakatero uro glasbene vzgoje. Tudi odraslim v zavodu dobro dene, pa še ponosni smo nanjo ko samozavestno nastopa. Pa vendar ne bi bilo prav, če bi ob tem opustili razvijanje katerokoli drugih sposobnosti in spretnosti, ki bodo dekletu potrebne za kolikor mogoče dejavno življenje. Tako je to!

P. S.

Tekst je bil prebran Renati pred oddajo v tipkanje. Z vsem se je strinjala. Na vprašanje, če je huda zaradi njenega opisa je strumno odgovorila: "To pa ne - jaz poznam hec!". Kaj pa naslov? - "Tako jaz velkokrat rečem".

IRENA ARTANK

KONJ - MOJA NAJLJUBŠA ŽIVAL

Zelo rada imam konje. Pri sosedi imajo konja. Ime mu je Anna. Večkrat ga božam in jaham. Ni me strah. V Sochi sem videla malega šrebička. Tudi njega sem božala.

Breda Hohlner

3.A

TEŽKO PRIČAKOVANI DAN

Gojenci iz 1. a smo se odločili, da na proslavi ob prazniku mamic zapojemo svojim mamicam. Pesmica -"Mamica je kakor sonček ...", je mnoge navdušila, zato nam je bila zaupana naloga, da s to pesmico zastopamo naš zavod na reviji - Zapojmo - zaplešimo.

Ker se je neusmiljeno bližal 21. maj, smo pričeli pridno vaditi in se pripravljati na revijo. Starši in šivilje so nam pomagali pri izdelavi kostumov.

Bližal se je čas, ko smo se morali postaviti na malo večji oder in pred večjo množico ljudi. Teden pred nastopom smo izvedeli žalostno novico, da naš Tonček ne bo mogel z nami. Zaradi bolezni je moral prestajati dneve v bolnici in doma. Vsi smo ga pogrešali, še najbolj pa Gabi, ki mu je na list narisala nekaj prekrasnih rožic.

21. maj zjutraj:

Ob mojem vstopu v razred so bili otroci zelo navdušeni nad skorajšnjim odhodom. Vsi vprek so pripovedovali, kako so se držali dogovorov prejšnjega dne. Ko smo se lepo uredili, smo v kombi znosili vse potrebno. Pred nami je bila dolga pot, zato smo kar krenili. Čeprav nas je vseskozi spremljalo vroče sonce, je bila vožnja do tega kraja prijetna in pestra. Jasmini je kmalu postalo slabo, tako, da se je "morala" vse do Murske Sobotе stiskati k tovarišu Janiju. Janja je pridno sedela pri svoji mami in vseskozi nekaj premišljevala. Renata - naša pianistka, je večkrat klicala tovarišico Ireno in ji od časa do časa kaj zanimivega povedala. Mitja in Vida se nista kaj dosti zmenila za sopotnike. Gabi se je tiho in skoraj neopazno priplazila k meni ter opazovala svojo tovarišico. Tovariš Dolfi - naš šofer, pa nas je moral poslušati, pa če mu je bilo to všeč ali ne. Da se bližamo Murski Soboti, so nas opozarjali številni delovni stroji, ki smo jih srečevali na cesti ter lepo obdelana polja. Nenadoma se je pred nami pojavil lep grad z romantičnim parkom. Tu smo poiskali čimbolj senčni parkirni prostor. V gradu nas je pričakala prijazna vodička z belim klobukom. Odpeljala nas je v grajsko dvorano, kjer smo izvedli poiskusni nastop. Bili smo prepričljivi, čeprav je solo pevka morala peti v prazen mikrofonski oblju-bljeno nam je bilo, da ga pri naslednjem nastopu le dobimo.

Bližala se je 15. ura, ko smo bili na vrsti, da pokažemo, kaj znamo. Hitro smo se pričeli oblačiti v naše prelepe kostume. Garderobni prostor smo si morali najti kar na parkirnem prostoru. Ko smo bili pripravljeni, nas je vodička ponovno popeljala za oder. Tu smo nestrpno čakali na naš nastop. Preden smo stopili na oder smo izvedeli, da bo tudi tokrat Janja z mikrofonom improvizirala.

Gojenci so pesem lepo odigrali in zapeli. Renata in Janja sta bili nezmotljivi in prepričljivi, tudi naš skromen zborček se je potrudil s svojim odgovarjanjem solo pesmi. Janjina mamica in tovariš Jani sta nas ves čas pridno spremljala. Ko je bilo vse za nami, smo postali lačni in žejni. Tovariš Dolfi nas je takšne pripeljal ob Pesniško jezero, kjer smo se okrepčali. Ogledali smo si prizadevne ribiče, ki so se ob polnih zabojih piva trudili za čim boljši ulov. Otroci so ob pogledu na jezero zavpili: "tovarišica Lilijana, lej morje!!!"

Preden smo se odpeljali proti našemu domu, smo se še fotografirali, da imamo dokaze, da da smo se imeli v težko pričakovani Murski Soboti resnično lepo!

Lilijana Felicijan

PRI NAS SE JE ZGODILO ...

Na urniku imamo telovadbo: "No otroci, gremo v telovadnico."

Vsi se hitro odpravijo, le Denis stoji in čaka v razredu.

"Denis, ali ti ne greš z nami?" ga pobaram.

Denis pa mi mirno odgovori: "Ne, ne bom telovadil, sem len in nimam "uteresa" (interesa).

Denis se mora po delu malo odpočiti. Tudi tistega dne je bilo tako. Legel je na posteljo, ob tem pa je ves čas posnemal brnenje motorja. Ko sem nameravala počitek prekiniti, sem ga ogovorila: "Denis, dovolj dolgo si vozil motor."

Denis prav presenetljivo hitro vstane in mi odvrne: "Ne, jaz vozim letalo!"

Mojca Kačičnik

PRIDRUŽILI SMO SE SVETU ZMAGOVALCEV

PUSTITE MI ZMAGATI,
ČE PA NE MOREM ZMAGATI,
MI PUSTITE,
DA BOM HRABER

V SVOJEM POSKUSU

je odmevalo 29. maja na stadionu v Kranju iz ust več kot sto tekmovalcev, udeležencev specialne olimpiade Slovenije iz Slovaške, Hrvaške, Avstrije in vseh koncev naše domovine.

Med 14-imi ekipami je bila tudi naša 8-članska ekipa pogumnih in borbenih športnic in športnikov, ki so v mimohodu ekip razigrano in ponosno stopali takoj za našimi hudimi tekmeci iz Črne.

Nismo še pozabili lanskih, skoraj nedosegljivih uspehov v Strunjanu, zato smo bili tembolj veseli, ker so se naši olimpijci tudi letos v močnejši konkurenci zelo dobro odrezali. Znova smo se vrnili domov s kopico medalj in sicer: petimi zlatimi, tremi srebrnimi, dvema bronastima in osmimi za sodelovanje.

V očeh nas spremljevalcev, ki smo skupaj z njimi preživeli ta dva nepozabna dneva na Bledu in v Kranju, so bili naši otroci najboljši, najlepši, (v novih trenerkah oranžne barve) najbolj razigrani, simpatični, borbeni, pogumni ...

Ne zmore vsakdo obvladovati toliko različnih disciplin (elementi košarke, namizni tenis, atletika, plavanje) in se spopadati s precej starejšimi in močnejšimi tekmeci, ves večer neutrudno plesati in pri miru stati vso uro na soncu pa tudi dežju na otvoritveni slovesnosti.

Vse to so zmogli vsi in to brez godrnjanja in ugovarjanja: "Že spet jaz!". Največ težav jim je ob slovesu delala pizza. velika kot se najbolj da. Tudi najboljši jedci so imeli z njo veliko dela, zato se mi je Lojzi pošteno smilil saj raje teče in skače v daljavo kot jè. Ker ni bil trdno prepričan, če so gobice na pizzi tiste ta prave, jih je poskušal skrivaj pospraviti kar na tla pod mizo.

Jani, naša znana olimpijska zvezda iz Amerike podobnih težav nima. Je pa imel težave z oblačenjem hlač nove trenirke, čeprav mi je en teden prej obljubil, da bo jedel samo sadje in solato.

Ivan ima velike težave s štetjem in računanjem, vendar dobro ve, da njegova žogica leti po zraku preko 40 m in da preskoči več kot 2 m.

Robi sicer raje pomaga hišniku, vendar takrat, ko je treba trenirati tek, elemente košarke ali namizni tenis pride k telesni vzgoji brez ugovorov.

Za Bredo velja da je najbolj borbena tekmovalka. Zelo dobro igra namizni tenis, zato smo se vsi potili z njo in stiskali pesti, ko ji je trda predla za zeleno mizo in v bazenu, zato si namesto ene zlate kolajne zasluži dve!

Za Alenko nikdar ne veš, kdaj jo bo pičila kakšna osa. Na srečo je tokrat ni. Prijetno nas je presenetila s srebrno medaljo.

Jasmina se je najbolj razveselila novih copat in medalje za sodelovanje.

Najsrečnejša med vsemi pa je bila najbrž Lili, ki je dvema lanskima medaljama dodala še tri, pa še Sašo Hribar, voditelj družabnega srečanja ji je kar dvakrat pomežiknil.

Omeniti moram tudi naš nov, udoben in lep rdeč kombi in njegovega šoferja Dolfija, ki nas je hitro in varno pripeljal do cilja in nazaj ter bil pripravljen ugoditi vsem našim muham.

Velika hvala tudi marljivim čebelicam za iskreno gostoljubnost, odlično organizacijo in darila otrokom, ki jih bodo še dolgo spominjala na to olimpiado.

Kako smo osvajali medalje:

Bezjak Ivan - bronasta v skoku v daljino,
Gajšek Alenka - srebrna v skoku v daljino,
Senica Lojzi - srebrna v skoku v daljino,
 - bronasta v teku na 100 m,
Hohler Breda - zlata v namiznem tenisu,
Močenik Janez - zlata v metu žogice,
 - srebrna v namiznem tenisu,

Cestnik Lili - zlata v namiznem tenisu,
- zlata v plavanju na 25 m,
- zlata v plavanju na 50 m.

Vodja ekipe:

Rožič Danica

IZLET V MESTO

Končno je nastopil težko pričakovani dan. Vsi smo nestrpni. Vstali smo že uro prej kot običajno. Smo že umiti, počesani in lepo oblečeni. Pozajtrkujemo v desetih minutah in že je najbolj iskana oseba v zavodu naš Dolfi. Brez njega ne moremo v nov, rdeč in svetleč kombi, ki nas kar vabi na pot. Naposled nam Dolfi odpre vrata in mi si ob že znanem prerivanju izborimo vsak svoj sedež. Seveda je tudi prtljažnik poln, sicer ne bi mogli preživeti izleta v mestu.

Naš izlet se začinja. Kam pa gremo? V Velenje. Kaj pa je Velenje? Mesto. Na križišču zavijemo desno in sedaj smo vsi prepričani, da se peljemo v Velenje. Zelo smo veseli in razposajeni. Kar naprej nekaj pripovedujemo in brbljamo. Še posebej zabavna in zgovorna sta Alenka in Janez. Ivan nam kar naprej pripoveduje, da v Velenju dela njegova mama.

Med vožnjo opazujemo mesto. Ustavimo se ob jezeru. Odidemo v veliko dvorano, kjer si ogledamo rastavo divjadi. Zelo smo navdušeni. Vse nas zanima, vse opazimo, kar naprej sprašujemo. Polni lepih vtisov se vrnemo do kombija. Iz prtljažnika vzamemo malico, saj smo kar naenkrat vsi lačni in žejni. Po izdatnem okrepčilu smo pripravljeni za nadaljnje potovanje.

Peljemo se mimo velenjskega rudnika in termoelektrarne Šoštanj do letališča. Žal tu ni nobenega letala. Vidimo le prazno letališko stezo ob kateri se igrajo modelarji z modelčki letal. Vrnemo se nazaj v Velenje. Peljemo se mimo tovarne Gorenje. Ivan bi najraje skočil pogledat, če mama dela. Peljemo se naprej do podnožja gradu. Pot po stopnicah do gradu je bila kar naporna. Na vrhu si oddahnemo in uživamo ob prelepem pogledu na mesto Velenje. Ugotovimo, da je veliko večje od naše Dobrne. Stopimo v grad. Kar v glavi se nam zvrtili, ko gledamo v globino vodnjaka na sredini dvorišča. Prijazna teta nas popelje na ogled gradu. Najbolj se navdušujemo nad afriškimi maskami, loki, posodami, košarami, ščiti itd. Janez želi vse videti posebej dobro in natančno, zato z glavo skoraj razbije vitrino. Na srečo se vse konča z majhno buško na Janezovi glavi. Ogledamo si še sobo s slikami in potem se odpravimo nazaj do kombija.

Zopet se peljemo, tokrat v središče mesta. Na parkirišču komaj najdemo prosto mesto za kombi. Ja seveda, saj smo v mestu ne pa na Dobrni! Sprehodimo se po parku do tržnice. Po ugledu tržnice opazimo, da smo izgubili Lili. Po kratkem iskanju jo ugledamo na ulici.

Izložba z lego kockami jo je tako pritegnila, da je pozabila na nas. Ko je ugotovila, da je sama, se je zelo prestrašila in tavalala po ulici sem in tja. Ta izkušnja je za Lili še posebej neprijetna, saj se trese od strahu. Da bi vsi skupaj pomirili živce, si privoščimo sladoled, tovarišica in Dolfi pa kavo.

Po krajšem sprehodu po prelepem velenjskem parku, se vrnemo do kombija. Nič nimamo proti, da lahko udobno sedimo, saj nam je hoje za danes dovolj.

Pot nas vodi iz mesta Velenje nazaj domov. Sedaj nismo tako zgovorni kot ob odhodu. Polni smo vtisov in prijetno utrujeni.

Že smo doma. Kdo bo prvi zunaj, kdo bo prvi v jedilnici? Zopet smo živahni. Vsi v zavodu morajo vedeti kje smo bili, kaj smo videli, kako smo preživeli dopoldan.

Bili smo v mestu Velenje. Bilo nam je lepo. Še bomo šli.

Gojenci skupine 3. A in
tovarišica Betka

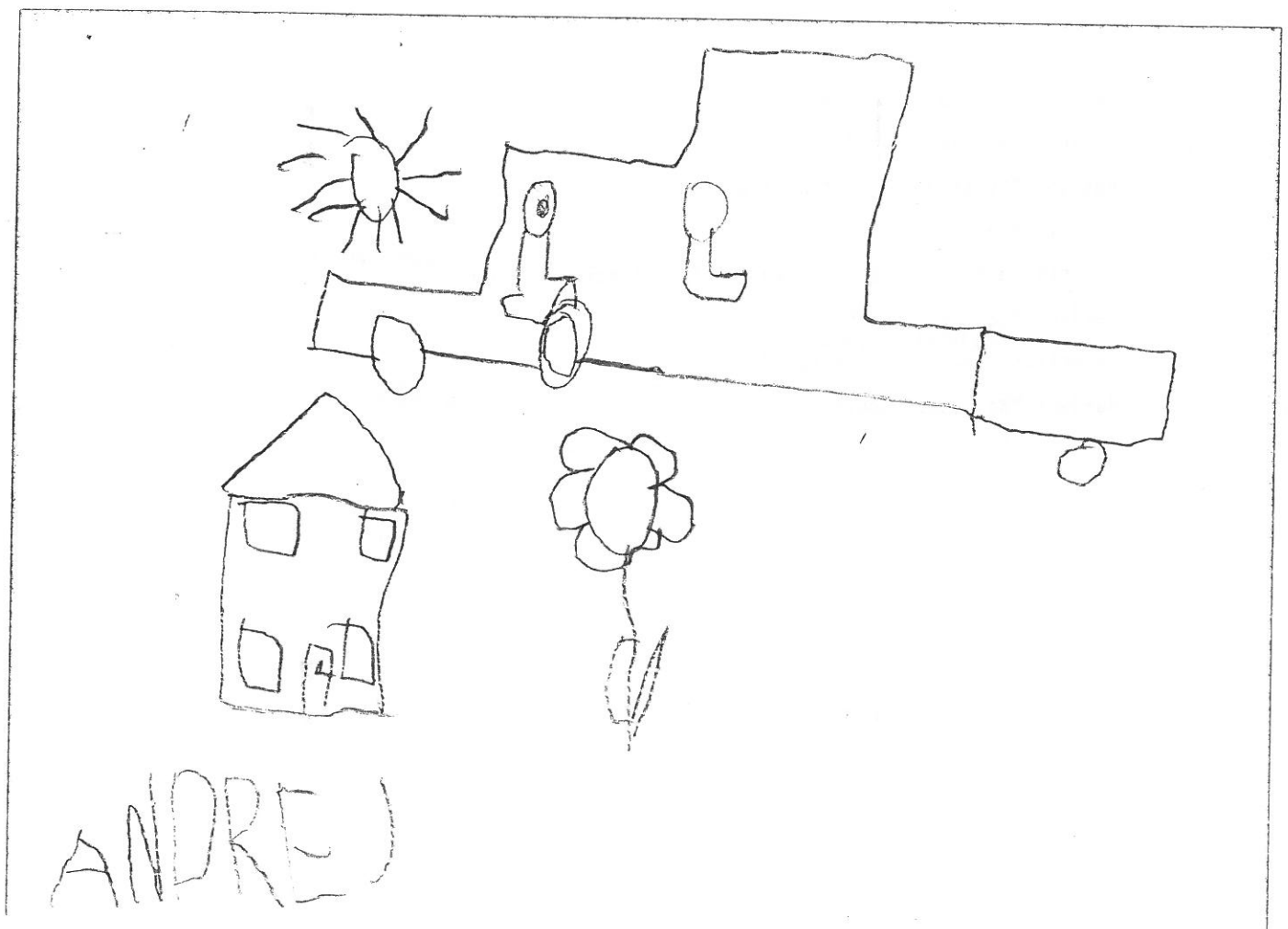

DRUGA A

Druga A na podstrešju se igra, uči in poje in če vas zanima, stara učenost, "druga A vse zna", tudi še velja:

- Renata zna najboljšje igrati "sintesajzer"
 - Andrej dobro ročno in spretno telovadi
 - Aleksandra zna najtiše govoriti in lepo obleko zlagati
 - Iztok se zna sam peljati z avtobusom
 - Boštjan zna hišniku pomagati
 - Marko zna vrt zalivati
 - Marjan se zna s kolesom voziti
 - Lidiya zna glasno govoriti in lepo peti
- Kdor ne verjame, pa naj nas obišče!

II. A

PRI NAS SE JE ZGODILO ...

Janez nas obišče. Tovarišica Milena ga vpraša: "Kaj pa boš ti ko boš velik?"

Janez: "Na Golovec bom šel delat."

Tovarišica Milena: "Kaj boš pa tam delal?"

Janez: "Dolfi bom po poklicu." (Dolfi je naš hišnik).

Pri uri spoznavanje količin in števil; gojenci delajo individualno. Janez rešuje delovni list.

Napisati mora številko 1. Tovarišica mu pomaga: "Ali imaš na listu že kje napisano številko 1?"

Janez: "Ja, tu" pokaže.

Tovarišica: "A bo šlo?"

Janez: "Bomo videli."

Damjan rešuje delovni list.

Tovarišica: "Super si."

Damjan: "Super je kot antibiotik."

Svoj izdelek vsem pokaže.

Tovarišica Špela ga pohvali in vpraša: "A odštevaš tudi?"

Damjan: "Ja, na prste."

Tovarišica Špela: "Tu in tam?"

Damjan: "Ne, vsepovsod."

Bojana Lipičnik

NAŠ BONEK

Prišel si k nam,
da bi se kaj naučil,
ne zato,
da bi bonbonček dobil.

Bonbonček dobiš,
ko kaj lepega narediš,
ko pa nagajaš,
pa sam z "nje!" odgovoriš.

Najbolj srečen si,
če ti uspe vaze razbiti in
najbolj si srečen,
če ti uspe se z vodo in
šamponom politi.

Mi vemo,
da bi tekel do konca zemljè,
če le nosile,
bi te tvoje nogè.

Bonek radi te imamo
in nikamor te ne damo!

Draga Založnik

